

FERIZAJ

Udhëzues Turistik
Tourist information guide

Komuna e Ferizajt
Municipality of Ferizaj

Udhëzues Turistik
Tourist information guide

Ky udhëzues turistik u realizua në kuadër të projektit “Krijimi i hartave turistike, librit të bizneseve dhe uebsite-ve të bizneseve, turizmit për Komunën e Ferizajt”, nga Drejtoria e Zhvillimit Ekonomik dhe Turizmit.

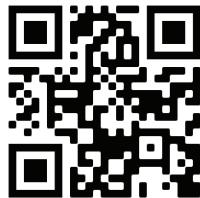
Ky udhëzues turistik ka për qëllim të ofroj informacione mbi potencialin turistik e kulturor të Komunës së Ferizajt.

Komuna e Ferizajt

Web: www.visit-ferizaj.com

E-mail: info@visit-ferizaj.com

Telefon: 03820046076

This tourist information guide has been implemented within the project “Creation of tourist maps, book of businesses and website of businesses, tourism for the Municipality of Ferizaj”, Directorate for Economic Development and Tourism.

This tourist information guide is intended to provide information on the tourist and cultural opportunities of the Municipality of Ferizaj.

Municipality of Ferizaj

Web: www.visit-ferizaj.com

E-mail: info@visit-ferizaj.com

Telephone: 03820046076

PËRMBAJTJA / CONTENT

Hartë turistike e Ferizajt / <i>Tourist map of Ferizaj</i>	8-9
Pozita gjeografike, reliivi dhe klima / <i>Geographical position, relief and climate</i>	10-11
Historiku / <i>Background</i>	12-13
Popullsia / <i>Population</i>	14-15
Zhvillimi i qytetit / <i>City development</i>	16-17
Turizmi dhe Trashëgimia Kulturore / <i>Tourism and Cultural Heritage</i>	18-69
Festivalet / <i>Festivals</i>	70-79

Fjalë e Kryetarit të Komunës

Udhëzuesi Turistik i Komunës së Ferizajt, paraqet një hap të rëndësishëm në promovimin më të mirë të resurseve natyrore, ekonomike, kulturore e potencialit turistik të Komunës së Ferizajt. Si i tillë, ky dokument i punuar në detaje për të shpalosur sa më qartë e për t'i bërë sa më lehtë të qasshme për të interesuarit, resurset tona, është referencë e parë dhe kryesore e çdo vizitori të Ferizajt, të interesuar për ta njojur historinë, kulturën, zhvillimin ekonomik, bukuritë natyrore dhe pikat më të rëndësishme që përbëjnë boshtin e zhvillimit tërësor të Ferizajt.

Duke qenë kështu, Udhëzues Turistik i Komunës së Ferizajt është një nga dokumentet themelore që identifikon atë se çfarë në të vërtet është Ferizaj, një qytet simbol i zhvillimit ekonomik, potencial i jashtëzakonshëm i turizmit dhe një mundësi më shumë si për qytetarët anembanë vendit, ashtu edhe për vendasit, bashkëqytetarët tonë ferizajas dhe natyrisht, vizitorët e bizneset e shumta vendore e të huaja.

Ferizaj, ka potencial të turizmit, reflektuar kjo në dy pikëpamje. E para që lidhet me pasuritë natyrore dhe monumentet në mbrojtje në të cilat institucionet lokale kanë ndërmarrë veprimet e mundshme për t'i ruajtur e promovuar, kësaj i shtojmë edhe peisazhin e jashtëzakonshëm, vargmalet që qarkojnë një pjesë të konsiderueshme të territorit të Ferizajt, me pikë reference fshatin Jezerc, të dëshmuar si një potencial zhvillimor e turistik, pa lënë anash edhe zonat tjera me potencial të jashtëzakonshëm turistik të paraqitura në formën e agroturizmit. Së dyti, pozita e favorshme gjeografike, dinamikat e zhvillimit ekonomik, frekuentimi masiv nga qendra të tjera të afërta brenda dhe jashtë vendit, historia e zhvillimit të qytetit, diversiteti kulturor e etnik, mosha e re e popullatës dhe dallueshmëria mes komunave tjera në fushën e ndërmarrësise, janë disa nga pikënisjet që reflektojnë potentialin turistik të Komunës së Ferizajt e që suksesshëm i vihen kornizat dhe orientimet në këtë udhëzues turistik.

Tashmë, vizitorët si nga jashtë apo edhe nga brenda Kosovës, përmes këtij Udhëzuesi Turistik, do ta kenë më të lehtë, të orientohen, t'i qasen e t'i njojin nga afër resurset tona, që bëjnë Ferizajn, një qendër të rëndësishme, të dalluar me veçantitë e tij, me potenciale të shumëllojshme në gjithë gjeografinë kombëtare.

Me respekt,

Agim Aliau

Kryetar i Komunës së Ferizajt

Speech of the Mayor of the Municipality

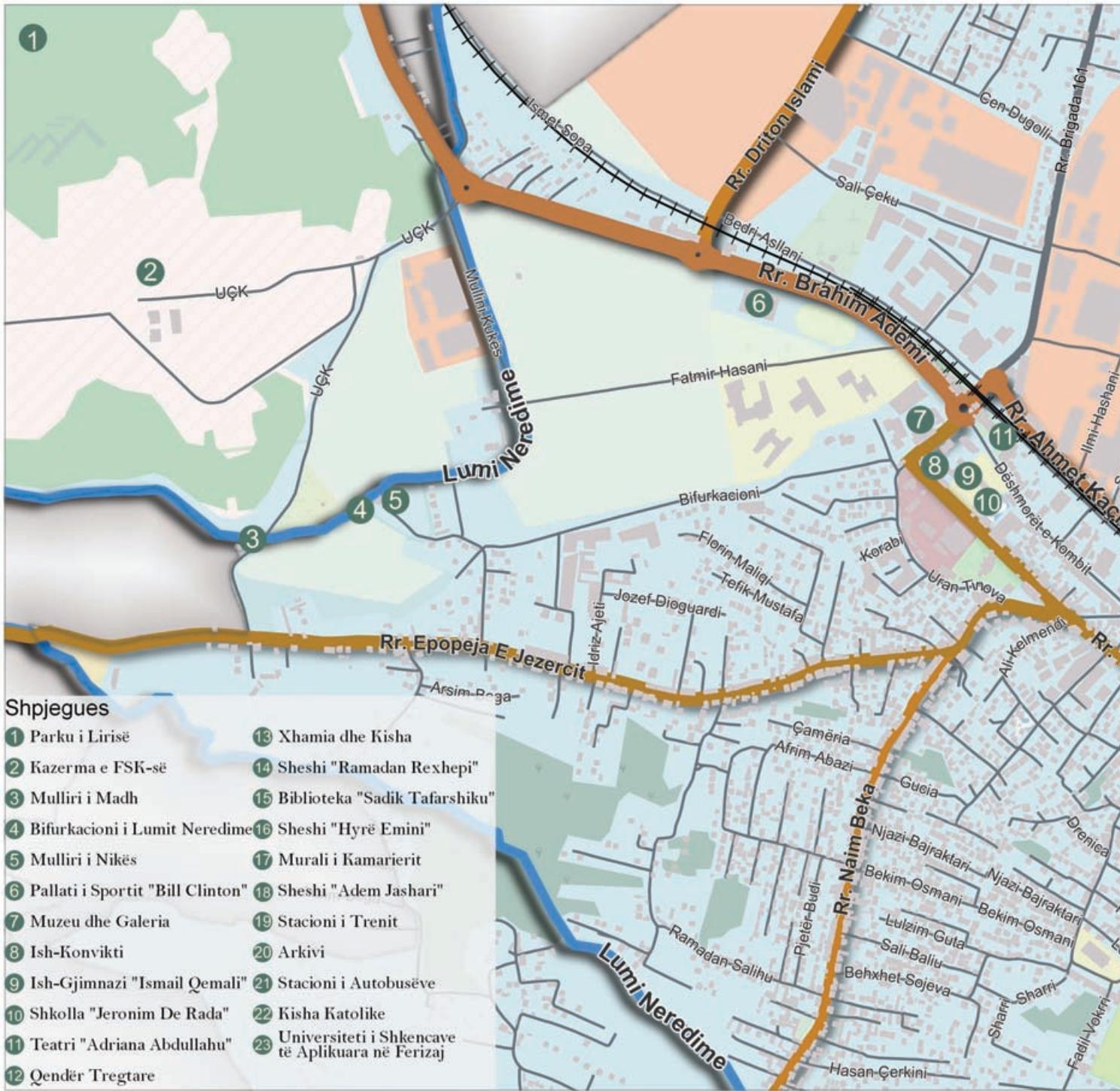
The Tourist Information Guide of the Municipality of Ferizaj represents an important step in the best promotion of the natural, economic, and cultural resources, as well as the tourist potential of the Municipality of Ferizaj. As such, having been prepared in detail in order to reveal as vividly as possible and not only make our resources easily accessible to those who are interested, but to serve as a main reference for every visitor interested in getting to know the history, the diverse culture, economic development, natural beauty, and the most important sites that Ferizaj offers.

That being the case, this Tourist Information Guide of the Municipality of Ferizaj is one of the basic documents that identifies what Ferizaj really stands for – a city, a symbol of economic development, of tremendous tourism potential, and rather, it represents one more tourist option for citizens across the country, as well as for the locals – our fellow Ferizaj citizens – and, of course, for many foreign visitors and many local and foreign businesses.

Ferizaj has the tourism potential which is reflected in two points of view. The first one is related to the natural assets and monuments in which the local institutions have already undertaken actions for their preservation and promotion. This is also diversified with the extraordinary landscape, the mountain ranges that surround a significant part of the territory of Ferizaj – with a reference point being the village of Jezerc which has proved to be a potential for development of tourism, without leaving aside other areas with extraordinary tourist potential presented in the form of agrotourism. Secondly, the favourable geographical position, the dynamics of economic development, mass visitors from other nearby centers inside and outside the country, the history of the city's development, the cultural and ethnic diversity, the young age of the population and the distinction from other municipalities with regards to entrepreneurship, are just some of the starting points that reflect the tourist potential of the Municipality of Ferizaj and which have successfully been presented and introduced in this tourist guide.

Now, having this Tourist Information Guide available, visitors from both outside and inside Kosovo will find it easier to orient themselves, to access and get to closely know sites which make Ferizaj an important center, distinguished by its peculiarities and its diverse potentials throughout the national geography.

*Respectfully,
Agim Aliu
Mayor of Ferizaj Municipality*

POZITA GJEOGRAFIKE, RELIEVI DHE KLIMA

Komuna e Ferizajt ka një sipërfaqe prej 345 km^2 , e cila shtrihet në pjesën jugore të Kosovës dhe në pjesën veri-lindore të maleve të Sharrit. Në lindje kufizohet me Komunën e Gjilanit dhe të Vitisë, në jug kufizohet me Komunën e Kaçanikut (16 km), në jugperëndim me Shtërpën (32 km), në perëndim me Prizrenin (60 km) e Therandën (42 km) dhe në veri me Shtimen (13km) e Lipjanin (17km). Distanca e Ferizajt nga kryeqendra e Kosovës, Prishtina është 36 km, kurse nga Shkupi 48 km.

Qyteti i Ferizajt ka pozitë qendrore ndaj territorit të komunës, ku lartësia mbidetare e qytetit është rreth 580 metra mbi nivelin e detit. Ferizaj ka një pozitë shumë të mirë gjeografike, duke qenë se shtrihet në pjesën ku janë kryqëzuar rrugët e vjetra Prizren - Anamoravë dhe rruga Prishtinë - Shkup.

Pjesa më e madhe e sipërfaqeve të Komunës janë rrafshina me 44.53 %, nga ana jugperëndimore 10.98 %, dhe ana lindore 4.03 %, ndërsa pjesa veriore është kryesisht në terrene të larta rreth 5.78 %, ajo verilindore 7.96%, dhe veriperëndimore 6.71%. Qyteti ka lartësi mbi detarë rreth 580 metra mbi nivelin e detit dhe ka një relief të rrafshët. Relievi në qytet mundëson një planifikim dhe zhvillim shumë të mirë të infrastrukturës për transport. Lumi më i madh Neredime pëershkon tërë territorin e komunës.

Ferizaj karakterizohet me klimë kontinentale, sikurse pjesa më e madhe e Rrafshit të Kosovës. Temperatura vjetore mesatare është 10°C . Muajt më të ngrohtë janë Korriku dhe Gushti, me temperaturë mesatare 18.9°C . Muaji më i ftohtë është Janari, me temperaturë mesatare -2.6°C .

GEOGRAPHICAL POSITION, RELIEF AND CLIMATE

The municipality of Ferizaj covers an area of 345 km² and is situated in the southern part of Kosovo and in the north-eastern part of the Sharri mountains. In the east it is bordered by the Municipalities of Gjilan and Vitia; in the south by the Municipality of Kaçanik (16 km); in the southwest by Shterpçë (32 km); in the west by Prizren (60 km) and Theranda (42 km); and in the north by Shtime (13km) and Lipjan (17km). The distance of Ferizaj from the capital of Kosovo, Prishtina, is 36 km and from Skopje is 48 km.

The city of Ferizaj occupies the central position in the territory of the municipality with an altitude of around 580 meters above sea level. Ferizaj is characterized by its favourable geographical position as it lies in the old Prizren-Anamorava and Prishtina-Skopje crossroads.

44.53% of the municipal area is plain, namely 10.98% in the south-west side, 4.03% in the east side, while the northern part is mainly on high ground around 5.78%, the northeast 7.96%, and in the north-west 6.71%. The city is situated around 580 meters above sea level and has a plain relief. The city relief enables a very good planning and development of the transport infrastructure. The largest river, Nerodime, crosses the entire territory of the municipality.

Ferizaj is characterized by a continental climate, like most of the Kosovo Plain. The average annual temperature is 10°C. The warmest months are July and August, with an average temperature of 18.9°C. The coldest month is January, with an average temperature of -2.6°C.

HISTORIKU

Ferizaj është qytet i ri, por rrethina e tij ka qenë e banuar që nga mijëvjeçari VI p.e.s. Nga gjetjet arkeologjike në fshatin Varosh, 3 km në jug të Ferizajt, dëshmohet se këto anë kishte një qytetërim që në kohën e neolitit të hershëm. Andaj, nga shekulli VIII para Krishtit e deri në pushtimin romak, Ferizaj dhe rrethina e tij u banua nga popullata dardane. Tumat varrore dardane janë gjetur në rajonin e Ferizajt, në Gërlicë (Gurëz) gjithsej 18 varreza, të cilat i përkasin shekujve VIII-VII, dhe më pas nekropolet tumulare në Zaskok.

Ferizaj zë fill më 1873 me ndërtimin e hekurudhës Mitrovicë – Shkup. Në pjesën e dytë të shekullit XIX, udhëpërshkruesit flasin për Hanin e Feriz Bej Shasivarit, sipas të cilit e mori emrin ky vendbanim, që brenda pak dekadash u bë qytet, i populluar kryesisht nga tregtarë e zejtari. Si emër i parë i vendbanimit të ri ishte i emërtuar në shënimet e kohës si Ferizoviq. Nga viti 1874, krahas këtij emri, që ishte emërtuar nga autoritetet e kohës ishte në përdorim edhe emri Tasjan që nga gjuha frëngje kemi të bëjmë me stacion.

BACKGROUND

Ferizaj is a new city, but its surroundings have been inhabited since the 6th millennium BC. From the archaeological findings in the village of Varosh, 3 km in south of Ferizaj, it is proved that there was a civilization in these parts since the time of the early Neolithic. Thus, from the 8th century BC until the Roman Conquest, Ferizaj and its surroundings were inhabited by the Dardanian population. The Dardanian burial mounds were found in the region of Ferizaj, in Gërlica (Gurëz) in total of 18 cemeteries that belong to the VIII-VII centuries, and then then the tumular necropolis in Zaskok.

Ferizaj was founded in 1873 with the construction of the Mitrovica – Skopje railway. In the second half of the 19th century, travellers talked about the inn of Feriz Bey Shasivari, after whom this settlement was named, and within a few decades it became a city, populated mainly by merchants and craftsmen. As the first name of the new settlement, it was named in the records of the time as Ferizovic. Since 1874, in addition to this name which was established by the authorities of the time, the name Tasjan was also in use, which derived from the French word station.

POPULLSIA

Bazuar në regjistrin e popullsisë të vitit 2011, Komuna e Ferizajt ka 108,690 banorë. Rreth gjysma e tyre jetojnë të shpërndarë në 44 fshatrat e saj. Përveç popullsisë shqiptare, rreth 2,06 % e popullsisë është e nacionaliteteve tjera si ashkalinjë, romë, goranë, serbë.

Sa i përket përkatësisë religjioze, në Komunën e Ferizajt dominon përkatësia religjioze myslimane, që përbën 98.63% të numrit të përgjithshëm të banorëve. Komuniteti i dytë më i madh religjioz është ai katolik që përbën 0.38% të banorëve.

POPULATION

Based on the 2011 population census, the Municipality of Ferizaj has 108,690 inhabitants – about half of them living in its 44 villages. In addition to the Albanian population, about 2.06% of the population is of other nationalities, such as Ashkali, Roma, Gorani and Serbs.

Regarding religious affiliation, the Muslim religious affiliation dominates in the Municipality of Ferizaj thus constituting 98.63% of the total number of inhabitants. The second largest religious community is the Catholic one, which makes up 0.38% of the inhabitants.

ZHVILLIMI I QYTETIT

Krahasuar me qytetet tjera, Ferizaj është njëra prej qendrave urbane më të reja të Kosovës. Si vendbanim, ai është formuar në periudhën osmane. Pas vitit 1873, u zhvillua në një qytet përgjatë vijës hekurudhore Mitrovicë – Shkup. Kjo vijë hekurudhore kishte rëndësi shumë të madhe për transportin e udhëtarëve dhe të mallrave.

Zhvillimi i qytetit mori hov pas vitit 1900. Në këtë periudhë fillojnë të zhvillohen disa veprimitari, si ato zejtare dhe tregtare. Veprimitari dominuese në qytet ishte tregtia. Në vitin 1900, prej 400 shtëpive sa kishte gjithsej Ferizaj, 200 ishin dyqane tregtare dhe zejtare.

Gjatë periudhës në mes të dy luftërave botërore, qyteti i Ferizajt nis të zhvillohet. Nga ajo kohë, ende ka disa objekte të mbetur, si Shtëpia e Kulturës “Hivzi Sylejmani” (tani Teatri “Adriana”), e ndërtuar në vitin 1924 dhe Biblioteka (Tani Arkivi Historik) e ndërtuar në vitin 1928. Por zhvillimi ekonomik nuk ishte në nivelin e duhur, kjo bëri që nga kjo periudhë të kemi të vetmen ndërmarrje në Ferizaj e cila ishte Fabrika e Tjegullave. Kurse ndërmarrjet dhe fabrikat e tjera janë formuar pas Luftës së Dytë Botërore, ku vlen të përmenden Fabrika Tubave, Vegëltorja, Kombinati i Drurit, Fabrika e Ujtive, Fabrika e Vajit, Fabrika e Bukës, Fabrika e produkteve ushqimore “Minex” etj. Kjo ka bërë, që Ferizaj të zhvillohet duke u bërë njëra ndër qendrat më të mëdha industriale dhe tregtare të Kosovës, falë edhe pozitës së volitshme gjeografike që ka Ferizaj i ndodhur në mes të dy kryeqyteteve, Prishtinës dhe Shkupit si dhe të ndërtimit të vijës hekurudhore. Andaj kjo ka bërë që në ditët e sotme Ferizaj është qytet me një numër të madh bizneseve të cilat kanë ndikuar në ngritjen e mirëqenies dhe të ardhurave për ferizajasit.

CITY DEVELOPMENT

Compared to other cities, Ferizaj is one of the newest urban centers of Kosovo. As a settlement, it was formed during the Ottoman period. After 1873, it was developed into a town along the Mitrovica - Skopje railway line. This railway line was very important for the transportation of passengers and goods.

The development of the city took off after 1900. In this period, some activities, such as crafts and trade, began to develop. The dominant activity in the city was trade. In 1900, out of 400 houses in Ferizaj, 200 were commercial and handicraft shops.

The city of Ferizaj began to develop during the period between the two world wars. From that time, there are still some remaining objects, such as the Culture House "Hivzi Sylejmani" (now the Theater "Adriana"), built in 1924 and the Library (now the Historical Archive) built in 1928. However, the economic development was not at the right level, this meant that the only enterprise in Ferizaj during this period of time was the Tile Factory. Whereas other enterprises and factories were developed after the Second World War, where it is worth mentioning the Pipe Factory, the Tool Factory, the Wood Factory, the Water Factory, the Oil Factory, the Bread Factory, the "Minex" Food Products Factory, etc. Given the favourable geographical position of Ferizaj located between the two capitals, Pristina and Skopje has made Ferizaj becoming one of the largest industrial and commercial centers of Kosovo, as well as the construction of the railway line. Therefore, this has led to the fact that nowadays Ferizaj is a city with a large number of businesses that have influenced in the increase of the well-being and created more incomes for residents of Ferizaj.

TURIZMI DHE TRASHËGIMIA KULTURORE

Ferizaj si qytet është i ri, por fshatrat përreth tij kanë qenë të banuar që nga kohët e lashta dhe për këtë ka dëshmi e gjetje të shumta. Hulumtimet e herë pas hershme janë bërë, si në Varosh, Komogllavë, Jezerc, Neredime e vende të tjera dhe nga arkeolog e etnograf është thënë se rrethina e Ferizajt ka një potencial të madh të objekteve me vlerë nga lashtësia.

Ekzistojnë disa lokacione që janë pjesë e trashëgimisë kulturore, ndër këto duhet veçuar Kishën Dardane në malet midis fshatrave Komogllavë, Sojevë e Fshat i Vjetër, ujësjellësi i kohës Ilire-Romake në fshatin Komogllavë, që furnizon me ujë të pijes edhe sot disa familje, tumat (varrezat) Ilire në fshatin Varosh, mulliri i Nikës, ende në funksion, që nga viti 1321, mbetjet e qytetit të vjetër në Jezerc, gjërmadha të kohëve të ndryshme në Neredime etj.

TOURISM AND CULTURAL HERITAGE

Ferizaj as a city is new, but the villages around it have been inhabited since ancient times and there are many evidences and findings for this. Many researches have been conducted from time to time, such as in Varosh, Komoglave, Jezerc, Neredime and other places, and archaeologists and ethnographers have said that the surroundings of Ferizaj have a great potential of valuable objects since antiquity.

There are several locations that are part of the cultural heritage, among which the Dardane Church in the mountains among the villages of Komoglave, Sojeve and Fshat i Vjeter, the Illyrian-Roman aqueduct in the village of Komoglavë, which supplies drinking water even today to several families, the Illyrian mounds (cemetery) in the village of Varosh, the mill of Nika, still in operation, since 1321, and the remains of the old town in Jezerc, ruins in Neredime, etc.

LOKACIONE ARKEOLOGJIKE

Kisha paleokristiane në Nikadin

Gjatë viteve '60-të të shekullit XX, në fshatin Nikadin janë evidentuar gjurmë sipërfaqësore të mbase ndonjë kompleksi të vilave romake ku u zbulua një artefakt shumë i rrallë dhe mbase unik për trevën e Kosovës. Kemi të bëjmë me një kapak sarkofagu (sarcophagus – arkivol apo arkë për vendosjen e kufomës), tërësisht nga guri gëlqeror i mermerizuar në trajtë të çatisë së shtëpisë, ku dominojnë dekoret me motive antropomorfe (figurë njeriu) në akse dhe motive floreale në front. Ky kapak sarkofagu i përket periudhës romake të fundit të shekullit III e.s. dhe fillimi i shekullit të IV e.s. Në vendin ku është gjetur kapaku i sarkofagut, janë zhvilluar disa sondazhe arkeologjike (2007) që rezultuan me gjurmë të një kishe me përmasa jo të mëdha, ndonëse mjaft e dëmtuar, e periudhës së krishterimit të hershëm (shekujt IV-VII e.s.), e plotësuar me disa spolje (material i ripërdorur) të plastikës dekorative sepulkrale të periudhës romake (shekujt III-IV e.s.).

ARCHAEOLOGICAL SITES

Paleochristian church in Nikadin

During the 60s of the 20th century, in the village of Nikadin, surface traces of perhaps a complex of Roman villas were found, where a very rare and unique artefact for the territory of Kosovo was discovered. We are talking about a sarcophagus lid (sarcophagus – coffin or box for placing the corpse), made entirely of marbleized limestone in the shape of the roof of the house, and dominated by decorations with anthropomorphic motifs (human figures) on the axes and floral motifs on the front. This sarcophagus lid belongs to the late Roman period of the 3rd century AD and the beginning of the 4th century AD. Several archaeological researches were conducted (2007) in the place where the lid of the sarcophagus was found, which resulted in traces of a church of not-so-large dimensions, although quite damaged, from the early Christian period (IV-VII centuries AD), and completed with some stelae (recycled material) of decorative sepulchral plastic from the Roman period (III-IV centuries AD).

LOKACIONE ARKEOLOGJIKE

Mozaiku në Nerodime e Poshtme

Në vitin 1988, në fshatin Nerodime e Poshtme, e cila ndodhet në perëndim të qytetit të Ferizajt, disa sondazhe arkeologjike të zhvilluara këtu në arealin fare pranë varreve ortodokse, rezultuan me zbulimin e një kompleksi prej një vile të antikës së vonë, me atrium dhe mozaik polikromi, gjeometrik dhe figurale i dyshemesë. Faza e parë i përket shekullit IV, kurse rindërtimi dhe mbindërtimi i takon shekullit V-VI. Mozaiku u zbulua në dyshemenë e një dhoma drejtkëndore me absidë, mbase që ka shërbyer si triklinijum. Ky mozaik është grabitur nga pushtuesit serb dhe gjendet në Serbi.

ARCHAEOLOGICAL SITES

Mosaic in Nerodime e Poshtme

In 1988, several archaeological surveys were carried out in the village of Nerodime e Poshtme, located to the west of the city of Ferizaj, in the area very close to the Orthodox graves, and they resulted in the discovery of a complex of a late antique villa, with an atrium and a mosaic polychrome, geometric and figural floor. The first phase belongs to the 4th century, whereas the reconstruction and superstructure belong to the V-VI century. The mosaic was discovered on the floor of a rectangular room with an apse which may have served as a triclinium. This mosaic was looted by the Serbian invaders and is located in Serbia.

LOKACIONE ARKEOLOGJIKE

“Mali i kishës” në Komogllavë

Bëhet fjalë për një kishë ilire-dardane e ngrehur në një lartësi mbidetare prej 600 metrash, e cila mendohet të ketë qenë një objekt ku janë kryer shërbesat fetare kishtare për disa fshatra. Dalja në sipërfaqe e kësaj kiske dhe bashkë me të dhe fragmente tjera, dokumentojnë ekzistencën e jetës në këtë vend. Në këtë lokalitet janë gjetur vazo, enë prej qeramike, monedha, stoli, gjësende hekuri dhe lëndë të tjera të karbonizuara, por edhe gurë karakteristik.

Kjo kishë besohet se duhet t'i takoj shekullit të IV-V e.s., por që është rindërtuar në periudhën e mesjetës në kohën e perandorisë bizantine. Është një lokalitet antik i urbanizuar me rrugë, kanalizim dhe infrastrukturë tjetër. Poçaria e gjetur këtu pak ngjason me ato që janë gjetur në vendbanime tjera. Këto enë të qeramikës dhe kryqi i kishës gjenden në muzeun e qytetit në Ferizaj.

Kroi i periudhës Iliro-romake

Kroi i periudhës Iliro-romake ndodhet në fshatin Komogllavë dhe është vendosur në periudhën para romake, duke qenë se romakët për sistemet e ujësjellësit përdornin më së shumti gypa prej plumbi. Në fakt, gjurmët e vendbanimit antik hasen në të gjitha anët e fshatit, sepse aty mund të gjenden shtresa hiri, blozë por edhe pjesë të enëve nga qeramika, të cilat, bazuar në formën dhe përbërjen e tyre, mendohet se i takojnë poçerisë vendase (dardane) të Antikës së vonshme. Pjesë nga tubat e kroit aktualisht ndodhen në muzeun e qytetit.

ARCHAEOLOGICAL SITES

“Mountain of the Church” in Komogllavë

This is an Illyrian-Dardanian church erected at an altitude of 600 meters above sea level, which is thought to have been a place where church religious services were offered for several villages. The discovery of this church and other fragments thereby, document the existence of life in this place. Vases, ceramic vessels, coins, ornaments, iron objects and other carbonized materials, as well as characteristic stones, were found in this locality.

This church is believed to date back to the 4th – 5th century AD, but it was rebuilt in the Middle Ages during the Byzantine Empire. It is an ancient urbanized locality with different roads, sewerage and infrastructure. The pottery found here bears little resemblance to those found in other settlements. These pottery vessels and the church cross are preserved in the city museum in Ferizaj.

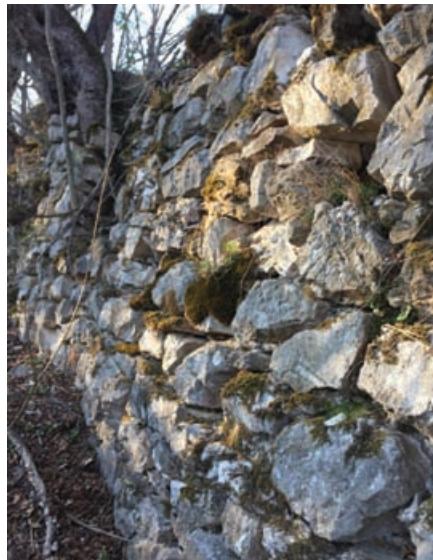
The Fountain of the Illyrian-Roman period

The Fountain of the Illyrian-Roman period is located in the village of Komogllavë and was placed in the pre-Roman period, since the Romans mostly used lead pipes for water supply systems. In fact, the traces of the ancient settlement can be found in all parts of the village, because there you can find layers of ash, soot, but also parts of ceramic vessels which, given their shape and composition, are thought to belong to the local pottery (Dardanian) of Late Antiquity. Parts of the fountain pipes are currently in the city museum.

LOKACIONE ARKEOLOGJIKE

Kalaja e Jezercit

Ky lokalitet arkeologjik në literaturën e mëhershme njihej si Kalaja e "Pjetrit", kurse nga banorët e fshatit dhe nga të dhënat të tjera del se ky toponim njihej gjërësisht si "Kalaja e madhe". Kalaja ndodhet në anën e djathtë të rrjedhës së lumbit Neredime, përkatësisht në afërsi të bashkimit të lumenjve. Po ashtu, kalaja ndodhet afër kishës paleokristiane (shek. IV-V). Kalaja e Jezercit është njëri nga monumentet e rëndësishme të trashëgimisë kulturore e historike në Ferizaj.

ARCHAEOLOGICAL SITES

The Castle of Jezerc

In the old literature this archaeological site was known as “Peter’s” castle, while from the local residents and from other data as well, it appears that this toponym was generally known as “the big castle”. The castle is located on the right side of the Neredime river, near the confluence of the rivers. Also, the castle is located close to the Paleo-Christian church (IV-V century). The Castle of Jezerc is one of the important monuments of cultural and historical heritage in Ferizaj.

OBJEKTE KULTURORE

Biblioteka Publike “Sadik Tafarshiku”

Objekti i bibliotekës është ndërtuar me 1908 duke hyrë në mesin e ndërtesave më të vjetra publike në qytetin e Ferizajt. Në të kaluarën kishte shërbyer si Komunë, më pas Ent Pedagogjik, kurse për një kohë bodrumi i saj kishte shërbyer edhe si burg, ku vuajtën dënlime dhe maltretime të rënda shumë banorë të kësaj ane nga ana pushtetit ushtarako-politic serb. Pas luftës së fundit të Kosovës (1998-1999) ky objekt u shndërrua në Bibliotekë. Arkitektura e këtij objekti ka një strukturë të përbërë kryesisht nga ndikimi dhe gërshetimi i kulturave austriake dhe asaj të orientit.

CULTURAL BUILDINGS

“Sadik Tafarshiku” Public Library

The building of the library was built in 1908, being among the oldest public buildings in the city of Ferizaj. In the past it served as a Municipality, then as a Pedagogical Entity, and for a while its basement also served as a prison, where many residents suffered severe punishment and mistreatment by the Serbian military-police authorities. After the last war in Kosovo (1998-1999), this building was converted into a Library. The architecture of this building has a structure mainly composed of the influence and interweaving of Austrian and Eastern cultures.

OBJEKTE KULTURORE

Teatri i qytetit “Adriana Abdullahu”

Teatri i Qytetit në Ferizaj ka filluar të ndërtohet në vitin 1924 dhe ka përfunduar në vitin 1927. Në fillim kishte shërbyer si qendër gjimnastikore. Nga viti 1943, ky objekti fillon të përdoret për teatrin amator të Ferizajt. Themelues i Teatrit ka qenë Hasan Dyngjeri. Ky teatër ka pasur një numër të konsiderueshëm shfaqjesh të zhanreve të ndryshme të dramaturjisë. Në vitin 2007 teatri u shndërrua nga një teatër amator në atë profesional, dhe mori emrin “Adriana Abdullahu”. Teatri “Adriana Abdullahu” ka një veprimitari e kontribut të pasur në artin dramatik kombëtar, duke qenë për mbi 50 vite, që nga viti 1970, organizatore e Festivalit më të madh mbarëkombëtar të teatrove.

CULTURAL BUILDINGS

City Theatre “Adriana Abdullahu”

Teatri i Qytetit në Ferizaj ka filluar të ndërtohet në vitin 1924 dhe ka përfunduar në vitin 1927. Në fillim kishte shërbyer si qendër gjimnastikore. Nga viti 1943, ky objekti fillon të përdoret për teatrin amator të Ferizajt. Themelues i Teatrit ka qenë Hasan Dyngjeri. Ky teatër ka pasur një numër të konsiderueshëm shfaqjesh të zhanreve të ndryshme të dramaturgjisë. Në vitin 2007 teatri u shndërrua nga një teatër amator në atë profesional, dhe mori emrin “Adriana Abdullahu”. Teatri “Adriana Abdullahu” ka një veprimitari e kontribut të pasur në artin dramatik kombëtar, duke qenë për mbi 50 vite, që nga viti 1970, organizatore e Festivalit më të madh mbarë-kombëtar të teatrove.

OBJEKTE KULTURORE

Ndërtesa Stacioni i Trenit

Ndërtesa e Stacionit të Trenit u ndërtua në vitin 1873 pas përfundimit të punimeve në ndërtimin e vijës hekurudhore. Kjo është ndërtesa më e vjetër publike në qytet. Hekurudha ishte projektuar nga francezët të cilët kishin bërë edhe projekte të shumta në territoret e Perandorisë Osmane. Kjo hekurudhë pati rol shumë të rëndësishëm në formimin e qytetit të Ferizajt, i cili me kalimin e viteve u zgjerua duke u bërë vendbanim i madh. Hekurudha në popull njihet me emrin "udha e frëngut". Gjithashtu, kjo hekurudhë evokon kujtime të shumta përgjatë ekzistencës së saj, duke bërë që shpesh herë të ishte vend i shumë ngjarjeve historike, duke nisur me depërtimin e qindra mijëra hebrenjve drejt kampeve të përqendrimit nazist, përgjatë Luftës së Dytë Botërore. Gjithashtu, në kujtesën tonë kolektive mbetet ende i freskët kujtimi për dëbimin e qindra mijëra shqiptarëve të Kosovës, si pasojë e dhunës dhe gjenocidit serb të ushtruar kundër popullit shqiptar përgjatë viteve të luftës në Kosovë (1998-99).

CULTURAL BUILDINGS

Train Station Building

The Train Station building was built in 1874 after the completion of the works on the construction of the railway line. This is the oldest public building in the city. The railway was designed by the French who had also done numerous projects in the territories of the Ottoman Empire. This railway had a very important role in the formation of the city of Ferizaj which, over the years, expanded to become a large settlement. The railway was popularly known as "Udha e frëngut". Also, this railway evokes many memories throughout its existence, making it often the protagonist of many historical events, starting with the deportation of hundreds of thousands of Jews to Nazi concentration camps, during the years of the Second World War. Also, we remember the of the expulsion of hundreds of thousands of Kosovo Albanians, as a result of the Serbian violence and genocide perpetrated against the Albanian people during the war in Kosovo (1998-99).

OBJEKTE KULTURORE

Mulliri i Nikës

Mulliri i Nikës gjendet në perëndim të qytetit të Ferizajt, në afërsi me fenomenin natyror të Bifurkacionit të Lumit Neredime. Në Ferizaj, tradicionalisht kishte shumë mullinj të ujit, ku vetëm në lumin Neredime ishin gjithsej 52 të tillë. Ndër mullinjtë më të njohur, i ndodhur pak metra larg fenomenit të Bifurkacionit, është Mulliri i Nikës. Mendohet të jetë ndërtuar në kohën e sundimit osman, në shekullin XVII. Rrugëtimi i këtij mulliri nëpër kohë ishte karakterizuar me shumë sfida. Duke parë së kishte filluar që arkitektura e këtij mulliri të degradohet nga pesha e rëndë e shekujve, atëherë u pa si nevojë e domosdoshme të përmirësoshet gjendja e tij, dhe në vitin 2003 u rindërtua, duke synuar në ruajtjen e formës dhe dukjes që kishte.

CULTURAL BUILDINGS

Nika's Mill

Nika's Mill is located in the west of the city of Ferizaj, close to the bifurcation natural phenomenon of Neredime River. There were traditionally many water mills in Ferizaj, with a total of 52 of them on the Neredime river alone. Among the most popular mills is the Mill of Nika which is located a few meters away from the Bifurcation phenomenon. It is thought to have been built in the 17th century during the Ottoman rule. The journey of this mill through time has been characterized by many different challenges. Seeing that the architecture of this mill had begun to degrade from the heavy weight of centuries, intervention was considered as an imperative need. Thus, it was rebuilt in 2003, having been preserved its shape and appearance.

OBJEKTE KULTURORE

Mulliri i Madh

Është ndërtuar gjatë viteve të 70-ta të shekullit XVIII-të, dhe ishte mulliri më i njohur në trevën e Ferizajt dhe më gjërë. Ky mulli kishte në funksion gjashtë gurë të cilët lëviznin me ndihmën e turbinës e cila merrte fuqinë e nisjes nga lugu i mbushur me ujë për të mundësuar lëvizjen e gurëve dhe përgatitjen e miellit, që përfitohej nga bluarja e misrit. Ka pasur shumë njerëz nga trevat e ndryshme të Kosovës të cilët kanë pritur në shumë raste nga dy deri në tri ditë për bërë bluarjen e misrit. Për këtë arsy, në hapësirën e mullirit ekzistonte edhe konaku ose dhoma e pritjes së mysafrëve.

Mulliri në Neredime të Epërme

Mulliri në Neredime të Epërme i përket shekullit XX-të, i cili është funksional dhe mundëson bluarjen e misrit. Ndër vite, forma u mullirit ka pësuar ndryshime, është zvogëluar paksa dhe është përshtatur që të punoj vetëm më dy gurë të cilët ndihmojnë në bluarjen e misrit.

CULTURAL BUILDINGS

The Great Mill

It was built during the 70s of the 18th centuries, and it was the most famous mill in the Ferizaj area and beyond. This mill had six operating stones that moved with the help of a turbine which took the starting power from the trough filled with water and then triggered the movement of the stones and the preparation of the flour obtained from the corn grinding. There were many people from different regions of Kosovo who, many times, waited from two to three days to grind the corn; for this reason, there was also a guest house or a guest room nearby the mill to accommodate the guests.

The Mill in Neredime të Epërme

The mill in Neredime të Epërme (Upper Neredime) belongs to the 20th century, which is functional and enables the grinding of corn. Over the years, the shape of the mill has undergone changes; it has been slightly reduced and adapted to work with only two stones that help grind corn.

OBJEKTE KULTURORE

Mulliri i Selman Begës

I takon vargut të gjatë mullinjve të ujit që ishin në rrjedhën e Lumit të Madh dhe atij të Neredimes. Ky mulli gjenet në fshatin Jezerc i cili ishte mjift i pasur me këtë trashëgimi kulturore që ndërlidhej me industrinë e blojës. Andaj, ky mulli i takon fillim shekullit XX-të, po ashtu ka pasur ndërhyrje për t'i zgjatur jetën në disa periudha. Kurse më 2012 është rindërtuar, ku brenda tij gjendet vetëm një guri që është përdorur për bluarje të misrit.

CULTURAL BUILDINGS

Selman Bega's mill

It belongs to the long line of water mills that were in the course of the Great River and the Neredima River. This mill is located in the village of Jezerc, which was quite rich with this cultural heritage that was related to the milling industry. Therefore, this mill belongs to the beginning of the 20th century; it also had interventions to extend its life in several periods. However, in 2012 it was rebuilt, where inside it there is only one stone that was used for grinding corn.

OBJEKTE KULTURORE

Murali i Kamarierit në Hotelin Lybeten

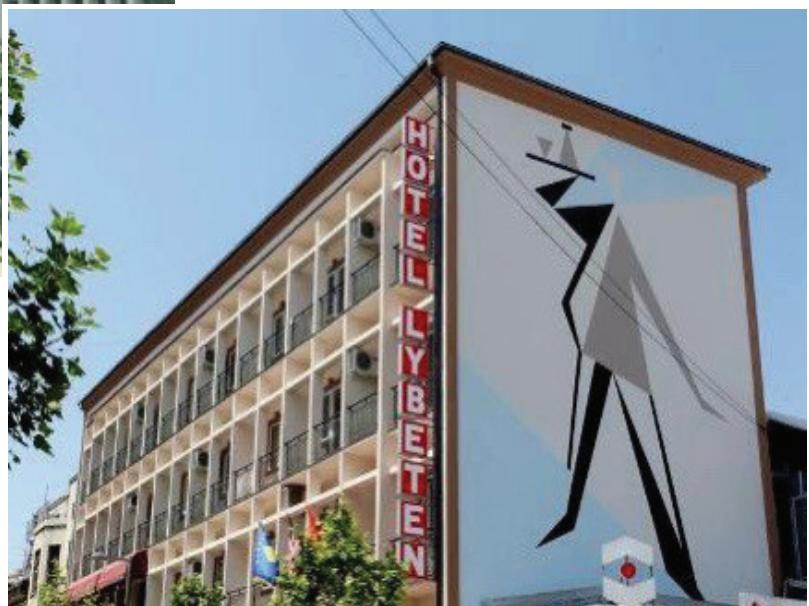
Ky mural në fillim ishte gravuar për të identifikuar hotelin e parë dhe më të madh në Ferizaj i cili ishte ndërtuar në periudhën ndërmjet viteve 1959-1960. Andaj, kjo ishte si një dhuratë që ishte bërë për Hotelin Lybeten e cila më pas u bë një mural identitar që simbolizonte qytetin përgjatë periudhës së pas Luftës së Dytë Botërore. Vlen të theksohet se ky mural e afirmoi Ferizajn si një simbol i tij, në shumë dokumente, fotografji dhe post karta të ndryshme në të cilat vendosej ky mural. Andaj, sot kjo ka një vlerë me rëndësi historike, duke pasur parasysh që ruan kulturën dhe trashëgiminë e qytetit të Ferizajt.

CULTURAL BUILDINGS

The Waiter's Mural at the Lybeten Hotel

This mural was originally engraved to identify the first and largest hotel in Ferizaj which was built in the period between 1959-1960. So, this was like a gift that was given to the Hotel Lybeten which then became an identity mural that symbolized the city during the post-World War II period. It is worth noting that this wall picture affirmed Ferizaj as his symbol, in many different documents, photographs and postcards in which this wall picture was placed. Therefore, nowadays this has a value of historical importance, considering that it preserves the culture and heritage of the city of Ferizaj.

OBJEKTE KULTURORE

Mejtepi i fshatit Pleshinë

Ky objekt daton nga fillimi i shekullit XX-të, së pari kishte shërbyer si mejtep, ku mësimi zhvillohej kryesisht në gjuhën osmane dhe arabe, ku nga kjo shkollë dilnin klerik fetar. Pas Luftës së Parë Botërore me pushtimin e Kosovës nga SKS-ja, ky objekt pati një ridestinim, duke u shndërruar nga një mejtep në shkollë për edukimin e kolonistëve të ardhur serb pas vitit 1919. Kurse pas Luftës së Dytë Botërore, ky objekt kishte përfshirë edhe nxënës shqiptarë, renovimi i tij u bë në vitin 2012, duke u bërë pjesë e shkollës "Pesë Dëshmorët e Kombit" dhe për të shërbyer si bibliotekë e shkollës.

Ish-mejtepi i Neredimes

Shkolla e Neredimes i përket shekullit XIX-të. Në filim kishte shërbyer si mejtep (shkollë fetare), për të shkolluar hoxhallarët dhe më pas është përshtatur dhe ka vepruar për vite të tëra si objekt shkollor pëtrevën e Neredimes.

CULTURAL BUILDINGS

Meytep of Pleshina Village

This building dates from the beginning of the 20th century; it first served as a meytep where teaching was conducted mainly in the Ottoman and Arabic languages, where religious clerics graduated from this school. After the First World War with the invasion of Kosovo by the SKS, this facility was redesigned, transforming from a meytep into a school for the education of Serbian colonists who arrived after 1919. But after the Second World War, this facility included also Albanian students; its renovation was done in 2012, becoming part of the “Five Martyrs of the Nation” school and to serve as the school’s library.

Former meytep of Neredime

Neredime School belongs to the 19th century. At first it served as a meytep (elementary religious school), to educate the muezzins, and then it was adapted and it operated for years as a school facility for the Neredime region.

OBJEKTE KULTURORE

Shtëpi tradicionale në Koshare

Shtëpia e Hasan Fazlisë në fshatin Koshare, ka një stil arkitekturor vernakular, karakteristik për arkitekturën dhe ndërtimet në pjesë të ndryshme Kosovës kryesisht në Rrafshin e Kosovës. Këtu kemi të bëjmë me një kombinim teknikash dhe materialesh të ndërtimit siç janë: drurit me qerpiçin që bëjnë të mundur ndërtimin dhe lidhjen e mureve me llaç. Këto praktika të ndërtimit ishin thuajse stile të ndërtimit që gjenin përdorim përgjatë tërë shekullit XIX-të, dhe për të vazhduar edhe në shek. XX-të. Andaj, kjo shtëpi tradicionale përket periudhës së gjysmës së dytë të shekullit XIX-të.

Shtëpia e Emrush Jasharit në Jezerc

Kemi të bëjmë me ekzistencën e një kompleksi banesor që përfaqëson arkitekturën tradicionale që ishte karakteristik për shumë shtëpi në Jezerc. Por kjo shtëpi edhe në ditët sotme, ka arritur të mbijetoj, duke përfaqësuar njërin ndër vlerat e traditës së kësaj ane, përmes punimit të shtëpive nga materiali i gurit. Kjo shtëpi është ndërtuar më 1830.

Traditional house in Koshare

The house of Hasan Fazlia in the village of Koshare has a vernacular architectural style, characteristic of the architecture and constructions in different parts of Kosovo, mainly in the Kosovo Plain. Here we are dealing with a combination of construction techniques and materials such as: wood and adobe that make it possible to build and bond walls with mortar. These building practices were almost building styles that were used throughout the 19th century, and to continue in the 20th century as well. Therefore, this traditional house belongs to the period of the second half of the 19th century.

House of Emrush Jashari in Jezerc

This is a residential complex that represents the traditional architecture that was characteristic of many houses in Jezerc. But even today, this house has managed to survive, representing one of the values of the tradition of this area, through the construction of houses from stone material. This house was built in 1830.

OBJEKTE FETARE

Xhamia e Madhe dhe Kisha Ortodokse

Gjatë eksplorimit të qendrës së qytetit të Ferizajt, lehtësish mund të shihet një atraksion i rrallë, siç është ky i Xhamisë së Madhe dhe Kishës së Shën Uroshit. Këto dy objekte, ndajnë të njëtin oborr.

Xhamia e Madhe, e njojur edhe si Xhamia e Mulla Veselit është ndërtuar në vitin 1891 dhe është restauruar në mes vitit 1942-43, ndërsa në vitin 1957 është bërë ndërtimi i minares. Në vitin 2003 është zgjeruar hapësira e objektit të xhamisë, si dhe është ndërtuar shatërvani. Në vitin 2006 është ngritur edhe minarja e dytë.

Kisha e Shën Uroshit u projektua nga arkitekti Josif Mihajloviq Jurukovski dhe u ndërtua gjatë viteve 1929-1933. Brenda, gjenden murale të pikturuara në vitin 1930, si dhe piktura te ikonave mesjetare serbe.

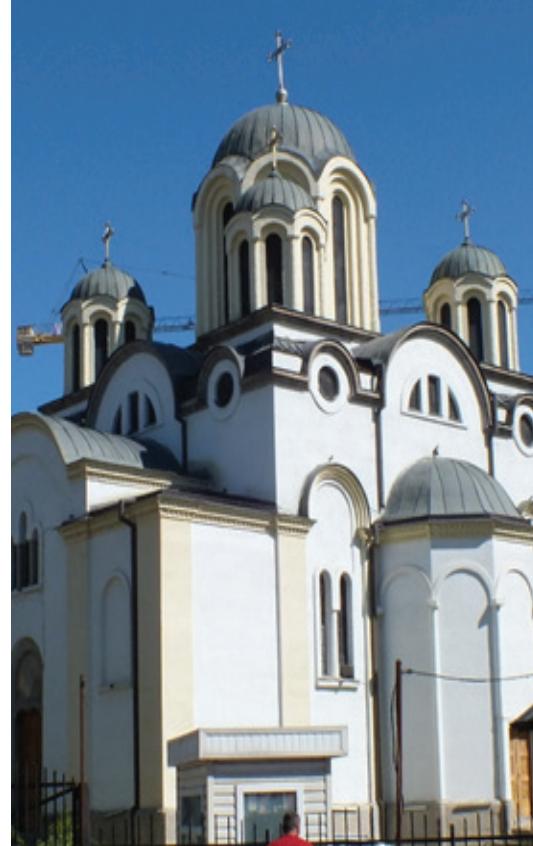
RELIGIOUS SITES

The Great Mosque and the Orthodox Church

While exploring the city center of Ferizaj, one can easily see a rare attraction, such as the Great Mosque and the Church of Saint Uroshi. These two buildings share the same yard.

The Great Mosque, also known as the Mulla Veseli mosque, was built in 1891 and was restored between 1942-43, whereas the minaret was built in 1957. In 2003, the space around the mosque was extended, and the fountain was built. In 2006, the second minaret was built.

The Church of Saint Uroshi was designed by the architect Josif Mihajlovic Jurukovski and was built during the years 1929-1933. Inside, there are murals painted in 1930, as well as paintings of medieval Serbian icons.

OBJEKTE FETARE

Kisha Katolike në Ferizaj

Kisha Katolike “Engjujt e Rojës” është ndërtuar në vitin 1926 me vet-kontribut të familjeve shqiptare katolike. Kjo Kishë ka shërbyer për kryerjen e riteve fetare për besimtarët e katolik në trevën e Ferizajt. Gjithashtu, ka shërbyer edhe si vatër e aktiviteteve kulturore, rinore e humanitare gjatë viteve të okupimit serb në Kosovë.

Famullia gjatë historisë së saj mbi 100 vjeçare ka shërbyer edhe si objekt, ku është mbrojtur edhe çështja kombëtare. Kontributi i Kishës ishte shumëdimensional, në të mirë të humanizmit dhe të bamirësisë duke i dale në ndihmë popullit shqiptar në vitin 1990, ku qindra nxënës të helmuar nga regjimi i atëhershëm serb u strehuan në këtë kishë për të marrë ndihmën nevojshme mjekësore. Andaj ky objekt ka një vlerë të shumëfishtë dhe njëkohësisht hyn radhën e objekteve që bëjnë pjesë në listën e përkohshme të trashëgimisë kulturore të MKRS.

RELIGIOUS SITES

Catholic Church in Ferizaj

The “Guardian Angel” Catholic Church was built in 1926 with the self-contribution of Catholic Albanian families. This church had served as an object for the performance of religious services for the believers of the Catholic religion in the territory of Ferizaj. Also, as a center of cultural, youth, and humanitarian activities during the years of the Serbian occupation in Kosovo.

During its history of over 100 years, the parish also served as a place where the national issue was defended. The Church's contribution was multidimensional, in favor of humanity and charity, coming to the aid of the Albanian people in 1990, where hundreds of students poisoned by the Serbian regime took refuge in this church to receive the necessary medical help. Therefore, this building has multiple values and, at the same time, is part of the MCYS cultural heritage list for temporary protection.

OBJEKTE FETARE

Xhamia e Berishëve

Xhamia e Berishëve i përket shekullit XVII dhe ndodhet në lagjen e Berishëve të fshatit Greme. Përveç kësaj, ka pasur edhe gjetje të tjera në fushën e arkeologjisë. Xhamia asnjëherë nuk ka pasur minare dhe është restauruar disa herë.

Sipas rrëfimit të disa hoxhallarëve, të cilët gjithashtu përkujdesen për mirëmbajtjen e kësaj xhamie, thuhet se është mbi tre shekuj e vjetër, dhe si e tillë i ka rezistuar kohës falë edhe përkujdesjes së besimtarëve që kryenin shërbesat fetare. Kjo xhami ka shërbyer edhe si strehë, sidomos në luftën e fundit të vitit 1998-99, ku ishte në shërbim të UÇK-së.

Xhamia e Talinocit të Muhaxherëve

I përket shekullit XX-të, përkatësisht vitit 1908. Këtë e ndërtuan besimtarët myslimanë të fshatit, të cilët kishin populluar këtë vendbanim pas shpërnguljes së shqiptarëve nga Sanxhaku i Nishit. Ka një gjendje mjaf të mirë tanimë, por që nuk përdoret për t'i kryer ritet fetare për besimtarët islam. Kjo Xhami posedon vlera të shumta si fetare, kulturore dhe arkitekturore.

RELIGIOUS SITES

Mosque of Berisha

The Mosque of Berisha belongs to the 17th century and is located in the Berisha neighbourhood of Greme village. Besides, there have been other findings in the field of archaeology. The mosque has never had a minaret and it has been restored several times.

According to some imams who have also taken care of its maintenance, this mosque is over three centuries old and, as such, has withstood time thanks to the care of the believers who attended religious services. This mosque has also served as a shelter, especially in the last 1998-99 war by being in the service of KLA.

The Mosque in Talinoc of Muhaxhir

It belongs to the 20th century, namely 1908. It was built by the Muslim people of the village, who had populated this settlement after the migration of Albanians from Sanxhak of Nis. It is in a fairly good condition now, but it is not used to perform religious rites for Islamic people. This mosque has many religious, cultural and architectural values.

MUZEU I QYTETIT

Muzeu është themeluar me 2 Qershori të vitit 2011. Gjendet në kuadër të objektit të Qendrës së Kulturës, i cili posedon një hapësire të mirë, ku mund të ruhen deri 1000 eksponate nga fusha të ndryshme. Muzeu është institucion, i cili ruan, promovon dhe prezanton vlerat e trashëgimisë kulturore të Ferizajt. Andaj, me pasurimin e vazhdueshëm që është bërë, kryesisht eksponate të dhuruara nga qytetarët, ka bërë që ky institucion të këtë mundësinë e krijimit të koleksioneve muzeale. Muzeu i qytetit në Ferizaj përbëhet nga sektorë të ndryshëm, siç janë: Sektori i Arkeologjisë, Sektori Etnologjisë dhe Sektori i Historisë.

Në muzeun e qytetit ndodhen gjithashtu eksponatë nga lokalitete të ndryshme arkeologjike, siç është ai i vendbanimit neolitik të Varoshit, ku kanë dalë gjurmë të fragmenteve të ndryshme të qeramikës neolitike, kryesisht zbuluar rastësisht gjatë punimeve bujqësore të tokave; material ky në pjesën më të madhe i lëvizshëm arkeologjik që dëshmon gjurmët e një vendbanimi të hapur tipik neolitik të të dy kulturave, si të Starçevës ashtu dhe të Vinçës. Në këtë lokalitet në vitin 2010 u bë zbulimi i Figurinës Antropomorfe e cila i takon mijëvjeçarit VI p.e.s. përkatësisht është përfaqësuese e epokës neolitit, dhe njëri ndër eksponatët më të vjetra zbuluara deri më tash në trevën e Ferizajt.

CITY MUSEUM

The Museum was founded on June 2nd, 2011. It is located within the cultural facility and it has a good space, which has capacity to receive over 1000 exhibits from various fields. Museum is an institution that preserves, promotes and presents the values of cultural heritage of Ferizaj. Therefore, with the continuous enrichment that has been done entirely on the basis of the donation of exhibits by citizens. The Museum has managed to create museum collections. The Ferizaj city museum consists of several sectors, such as: the Archaeology Sector, the Ethnology Sector and the History Sector.

In the city museum there are also exhibits from various archaeological sites, such as that of the Neolithic settlement of Varosh, where traces of various fragments of Neolithic ceramics have been found, mostly discovered by chance during the agricultural works of the lands; this is mostly mobile archaeological material that proves the traces of a typical open Neolithic settlement of both cultures, both of Starceva and Vinca. In this locality, in 2010, the discovery of the Anthropomorphic Figurine was made, which belongs to the 6th millennium BC. Respectively, it is representative of the Neolithic era, and one of the oldest exhibits discovered so far in Ferizaj.

VENDE ME RËNDËSI TË VEÇANTË HISTORIKE

Pika I e UÇK-së

Pika I e UÇK-së ndodhet në hyrje të fshatit Jezerc, në rrugën kryesore të fshatit, mbi vendin e quajtur "Bashkimi i dy lumenjve". Kjo pikë ka qenë vija e parë e frontit ku është zhvilluar lufta gjatë viteve 1998-1999, e cila nuk është thyer asnjëherë nga forcat serbe. Aktualisht, kjo pikë është pjesë e Parkut Memorial të UÇK-së në Jezerc, e cila si e tillë tashmë është pjesë e rëndësishme e trashëgimisë historike, dhe ka për qëllim të lartësoj luftën e UÇK-së në Zonën Operative të Neredimes.

PLACES OF SPECIAL HISTORICAL IMPORTANCE

The 1st Point of the KLA

The 1st Point of the KLA is located in the entrance to the village of Jezerc, on the main road, above the place called confluence of two rivers. This point was the front line where the war took place during the years 1998-1999 and it was never broken by the Serbian forces. Currently, this point is part of the Memorial Park of the KLA in Jezerc, which is already an important part of the historical heritage, and aims to glorify the war of the KLA in the Operational Area of Neredime.

VENDE ME RËNDËSI TË VEÇANTË HISTORIKE

Pika VI e UÇK-së

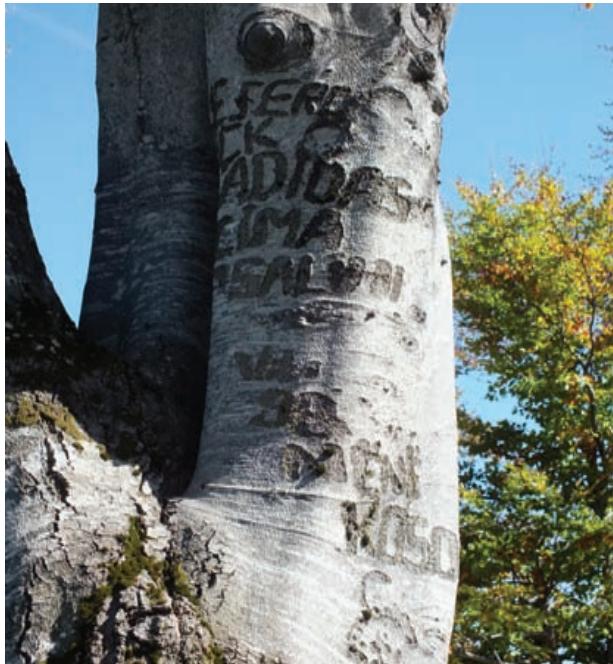
Pika e VI e UÇK-së ka qenë një nga pikat më të rëndësishme të luftës së UÇK-së në Zonën Operative të Neredimes. Aktualisht, kjo pikë ka për qëllim të lartësoj këtë luftë, dhe si e tillë tashmë është pjesë e rëndësishme e trashëgimisë historike. Në vazhdimësi vizitohet nga vizitorë të ndryshëm, të cilët vijnë nga vende të ndryshme të Kosovës dhe më gjerë. Kjo pikë është gjithashtu pjesë e Parkut Memorial të UÇK-së në Jezerc.

PLACES OF SPECIAL HISTORICAL IMPORTANCE

The 6th Point of the KLA

6th Point of the KLA was one of the most important points of the KLA war in the Operational Area of Neredime. Currently, this point aims to glorify this war, and as such is now an important part of the historical heritage. It is continuously visited by different visitors, who come from different parts of Kosovo and beyond. This point is also part of the KLA Memorial Park in Jezerc.

ATRAKSIONET NATYRORE

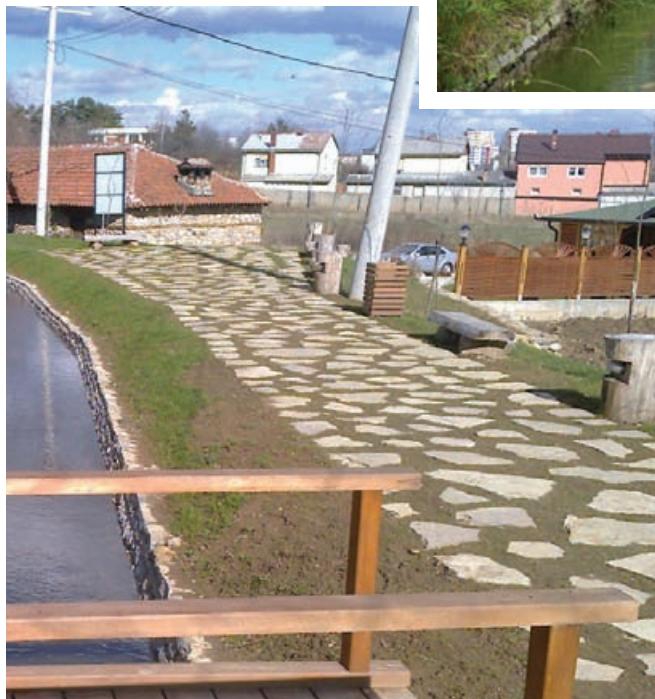

Bifurkacioni i lumit Neredime

Bifurkacioni i lumit Neredime është rasti i vetëm në Evropë ku një lum derdhet në dy dete. Lumi Neredime buron në Bjeshkët e Jezercit dhe në fshatin Neredime ndahet në dy pjesë, gjegjësisht në dy degë, të cilat kanë derdhje në dy dete të ndryshme. Dega jugore (dega e djathë) përmes lumit Lepenc dhe përmes lumit Vardar derdhet në Detin Egje. Kurse dega tjetër derdhet në lumin Sitnicë dhe përmes këtij lumi në lumin Ibër derdhet në Detin e Zi. Gjatësia e rrjedhës së lumit Nerodime është 29 km. Bifurkacioni është një fenomen natyror, dhe është mjaft tërheqës për studiues dhe vizitorë. Si i tillë, ka rëndësi të madhe turistike, trashëgimore, hulumtuese dhe shkencore.

NATURAL ATTRACTIONS

Bifurcation of the Nerodime River

The bifurcation of the Nerodime River is the only case in Europe where a river flows into two seas. The Nerodime River originates in the mountains of Jezerc, and in the village of Nerodime it is divided into two parts, namely into two branches which flow into two different seas. The southern branch (right branch) through the Lepenc River and through the Vardar River flows into the Aegean Sea. The other branch flows into the river Sitnica, the river Ibär and then into the Black Sea. The length of the course of the Nerodime River is 29 km. The bifurcation is a natural phenomenon which is quite attractive to researchers and visitors. As such, it has great touristic, heritage, research and scientific significance.

ATRAKSIONET NATYRORE

Parku i Pishave në Rahovicë

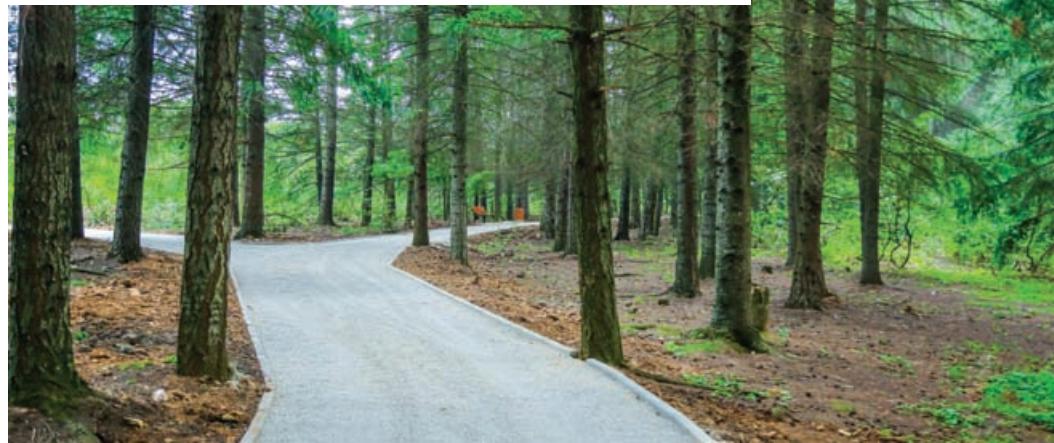
Njëra ndër asetet e rëndësishme të gjelbëra është padyshim Parku i Pishave në vargmalet e fshatit Rahovicë, por që një shtrirje përfshin arealin edhe në fshatrat fqinje si Mirosalë dhe toponimin e quajtur "Fusha e Madhe". Duke parë vlerat që ka ky park, kjo ka bërë që Komuna e Ferizajt të bëj investime në atë vend.

NATURAL ATTRACTIONS

Pine Park in Rahovicë

One of the important green assets is undoubtedly the Pine Park in the mountain ranges of the Rahovicë village, but an extension also includes the area in the neighbouring villages such as Mirosalë and the toponymy called "Fusha e Madhe". Seeing the values that this park has; this has led the Municipality of Ferizaj to invest in that place.

ATRAKSIONET NATYRORE

Maja e Gurrethit

Maja e Gurrethit gjendet mbi Livadhet e Kishës. Quhet kështu për shkak se është e rrethuar me gur në të gjitha anët. Nga banorët lokal njihet edhe si Maja e Bajrakut. Ka pamje 360° dhe nga kjo maje mund të dallojmë në veri dhe verilindje rrafshin e Kosovës, Malet e Karadakut në juglindje, një pjesë të madhe të Maleve të Sharrit, Malet e Syrinikës të cilës i takon edhe kjo maje, në perëndim mund të shohim Suharekën dhe një pjesë të Rrafshit të Dukagjinit.

Bashkimi i dy lumenjëve

Bashkimi i dy lumenjve është vendi ku bashkohen Lumi i Madh me Lumin e Vogël dhe formojnë Lumin Neredime. Kjo anë vlerësohet si zonë me potenciale të larta për zhvillim turistik. Gjatë vikendeve vizitohet shumë nga turistë të ndryshëm. Para viteve 1998 ka qenë e ndërtuar pishina, e cila ka funksionuar edhe pas vitit 2000 për një periudhë të caktuar kohore.

NATURAL ATTRACTIONS

Gurrethi Peak

Gurrethi Peak is located above the Livadhet e Kishës. As the name implies, it is surrounded by stone on all sides. Sometimes it is also known as Bajraku Peak. There is a 360° view and from this peak one can see the entire Kosovo plain to the north and north-east, the Karadak Mountains to the south-east, a large part of the Sharri Mountains, the Syri i kala Mountains to which this peak belongs too, and to the west we can see Suhareka and a part of the Dukagjini Plain.

The confluence of two rivers

The confluence of two rivers is the place where the Great River joins the Little River and form the Neredime River. This area is considered as an area with high potential for tourism development. During the weekends, this area is visited a lot from various tourists. A swimming pool was built before 1998 which, even after the year 2000 it was still operating for a certain period of time.

ATRAKSIONET NATYRORE

Ujëvara e Jezercit

Ujëvara ndodhet anash rrugës për në Grykën e Jezercit, rreth 2km nga bashkimi i dy lumenjve. Ujëvara e Jezercit është një atraksion i bukur natyror, ku uji i cili bie nga shkëmbinjtë malor sjell freskinë e këndshme të natyrës.

Suka e Dermanit

Ky vend ka një rëndësi të veçantë hidrografike ku ujërat nëntokësore të kësaj zone ndahen në tri drejtime, të cilat përfundojnë në tri dete (Deti Adriatik, Deti i Zi dhe Deti Egje). Këtu ndodhet edhe një kurrizore e malit dhe një shteg që na dërgon drejt Majës së Studenicës, e cila është edhe maja më e lartë në Komunën e Ferizajt.

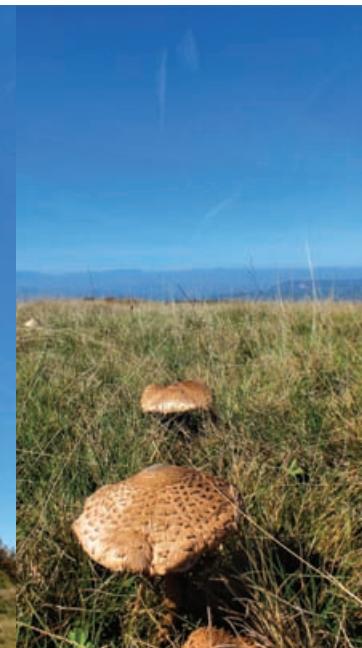

NATURAL ATTRACTIONS

Jezerc's waterfall

The waterfall is located on the side of the main road to Gryka e Jezerci, about 2 km from the confluence of the two rivers. The Jezerc's waterfall is a beautiful natural attraction, where the water falling from the mountain rocks present the pleasant freshness of nature.

SUKA E DERMANIT
1359M

KJO KODËR I NDANË UJERAT NË TRI DITE: DETIN E ZI, DETIN EGJE DHE DETIN ADRIATIK.

KYÇI HIDROGRAFIK I KOSOVËS

AS TABËLË KUFTESË ËSHTË KONTAKT HALLËTHI I UJQUT "GUSKAFET". KYÇI HIDROGRAFIK I KOSOVËS ÙJERAT NË MALET E JEZERICIT, KU NDANË UJERAT NË TRI PELLQEDET DITARE. NË KJU DETIN E ZI, DETIN EGJE DHE DETIN ADRIATIK, NGA PIRAT NË LARTË TË MALEVE TË JEZERICIT, NË DREJTË VJERUR LËSHQET PRASHTA LUMORË & TÖPILLË, & DLA HEPËRË SHTRIJAHËS, STYNCËS QIRE BIRRI ÙJERAT NË DETIN E ZI, NË DREJTË AJSIT ARJUD LUM NEROSHME, DEDH & LEPEZHOT, I CILU HEPËRË VARDHAT ÙJERAT NË DETIN EGJE, NË PËRHEM PUSHP MULDHA & TÖPILLUMA, E GJALTA PËRSËJUANT DRINI BARDHË ÙJERAT NË DETIN ADRIATIK.

WILLIAM HENRY FOX TALBOT INVENTOR OF PHOTOGRAPHY
KU ËSHTË ALLOVET DITARE TË KUFTESË ËSHTË KUFTESË TË DITARES, MË SË PAK DITAT VENDIMI TË KUFTESË ËSHTË KUFTESË TË DITARES.

Suka e Dermanit

This place has a special hydrographic importance wherein the underground waters of this area are divided in this place into 3 directions which end in 3 seas (Adriatic Sea, Black Sea and Aegean Sea). There is also a ridge of mountains and a path that takes you to the Studenica Peak, which is also the highest peak in the Municipality of Ferizaj.

ATRAKSIONET NATYRORE

Shpella e Fshatit Burrnik

Shpella ndodhet nga ana perëndimore e fshatit në shkëmbinj malor me lartësi mbidetare rreth 1010m. Shpella ka gjatësi rreth 50m, ku në disa pjesë arrijnë lartësinë mbi 5m, dhe si e tillë është e pasur me formacione të ndryshme natyrore. Në brendësi të shpellës jetojnë lloje të ndryshme të insekteve dhe lakuriq.

Ujëvara e Pleshinës

Kjo ujëvarë është një atraksion i rrallë natyror në Ferizaj, e cila ndodhet thellë në malet e Pleshinës, rreth 3km larg nga qendra e fshatit. Ujëvara formohet nga rrjedha e përroit të Sylës, në lartësi mbidetare mbi 1000m. Ka një burim uji pranë livadhit, ku vazhdon rrjedha e përroit e cila më poshtë për disa metra bie dy herë radhazi.

NATURAL ATTRACTIONS

Cave of Burrnik Village

The cave is located on the western side of the village in the mountain rocks with an altitude of about 1010m. The cave is about 50m long, where in some parts it is over 5m high with different natural formations. Different types of insects and bats live inside the cave.

Pleshina's waterfall

This waterfall is a rare and beautiful natural attraction in Ferizaj, which is located deep in the mountains of Pleshina, about 3km away from the centre of the village. The waterfall is created by the flow of the Syla's stream, at an altitude of over 1000m. There is a water source near the meadow, where the flow of the stream continues, which falls twice in a row for a few meters below.

ATRAKSIONET NATYRORE

Shtigjet për ecje

Zonat malore të fshatrave Neredime, Pleshinë, Burrnik dhe Jezerc përfaqësojnë vlera të pasura për zhvillimin e turizmit dhe aktiviteteve rekreative. Vlerat e shpërfaqura të këtij rajoni, veçoritë klimatike dhe hidrologjike bashkëveprojnë natyrshëm me biodiversitetin e pasur. Janë shtigje të kategorisë turistike, rekreative dhe shëndetësore. Ky koncept shtigjesh, ne fakt mundëson zhvillimin e turizmit në stinë të ndryshme të vitit.

NATURAL ATTRACTIONS

Hiking trails

The mountain areas of Neredime, Pleshina, Burrnik and Jezerc villages represent excellent capacities for the development of tourism and recreational activities. The manifested values of this region, the climatic and hydrological features interact naturally with the rich biodiversity. They are trails of the touristic, recreational and health category. This concept of trails actually enables the development of tourism in different seasons of the year.

Festivali i Teatrove

Festivali i Teatrove është festivali më i vjetër në Kosovës, i cili organizohet kryesisht në muajin Tetor dhe është ndër ngjarjet më të mëdha kulturore të vitit në Ferizaj. Është themeluar në vitin 1970. Fillimisht kishte funksionuar si festival amator, mirëpo pas vitit 2000 u bë festival profesionist, e sidomos pas vitit 2008 me pjesëmarrjen e trupave teatrove më të mira shqiptare nga Prishtina, Tirana, Korça, Elbasani, Shkodra, Prizreni, Peja, Gjakova, Gjilani, Ferizaj, Shkupi, Dibra, Tetova, etj.

The Festival of Theaters

The Festival of Theaters is the oldest festival in Kosovo, which is organized mainly in October and is among the biggest cultural events of the year in Ferizaj. It was founded in 1970. Initially it functioned as an amateur festival, but after 2000 it became a professional festival, especially after 2008 with the participation of the best Albanian theater troupes from Prishtina, Tirana, Korça, Elbasan, Shkodra, Prizren, Peja, Gjakova, Gjilani, Ferizaj, Skopje, Dibra, Tetova, etc.

Festivali “Kosovarja Këndon”

Është ndër festivalet më të vjetra në Kosovë, i cili organizohet në muajin Nëntor. Karakterizohet nga dy specifika kryesore, si emancipimi i gruas shqiptare në muzikën popullore, si dhe ruajtja e muzikës së mirëfilltë shqipe. Ky festival është themeluar në vitin 1972 dhe organizohet nga AKV “Kastriotët” dhe Drejtoria e Kulturës, Rinisë dhe Sportit.

Festival “Kosovarja Këndon”

It is among the oldest festivals in Kosovo, which is organized in November. It is characterized by two main specifics, such as the emancipation of Albanian women in popular music, as well as the preservation of genuine Albanian music. This festival was founded in 1972 and is organized by AKV “Kastriotët” and the Directorate of Culture, Youth and Sports.

Festivali i filmit “FERFILM”

Ky festival është themeluar në vitin 2013 nga një grup artistësh ferizajas nga fusha e kinematografisë. Është festivali i parë ndërkombëtar që mbahet në Ferizaj, dhe prej kur ka filluar të organizohet e deri më tani janë shfaqur rrëth 700 filma ndërkombëtarë, si dhe ka pritur mbi njëqind artistë nga mbarë bota. Zakonisht mbahet në muajin Shtator.

“FERFILM” festival

This festival was founded in 2013 by a group of Ferizaj artists from the field of cinematography. It is the first international festival to be held in Ferizaj, and since until now, about 700 international movies have been shown, and it has hosted over a hundred artists from around the world. Usually is organized in September.

Festivali i muraleve “Mural Fest Kosova”

“Mural Fest Kosova” është themeluar në vitin 2016, dhe deri tani janë realizuar dhjetëra murale e punë artistike. Viteve të fundit ky festival ka arritur të ketë pjesëmarrje të artisteve edhe nga vendet jashtë Kosovës ku kanë prezantuar me krijimet e tyre artistë me renome ndërkombëtare nga Evropa e Amerika. Qëllimi i MuralFest është promovimi i artit dhe kulturës në vend, duke përdorur artin si formë e shprehjes së avokimit të çeshtjeve problematike në komunitet.

“Mural Fest Kosova” festival

“Mural Fest Kosova” is established in the year of 2016, and so far, dozens of murals and artistic works have been realized. In recent years, this festival has managed to have the participation of artists from countries outside of Kosovo, where internationally renowned artists from Europe and America have presented their artistic works.

Festivale pér fëmijë

Festivali “Fëmijët e Gëzuar”: Ky festival është themeluar në vitin 1988 nga një grup të artit e muzikës, si Veli Sahiti, Osman Berisha, Nazmi Aliu, etj. Ky është festivali i parë në Kosovë, i cili i kushtohet interpretimit të këngës nga fëmijët e vegjël. Si i tillë, vazhdon të organizohet dhe të përkrahet nga Drejtoria e Kulturës, Rinisë dhe Sportit. Zakonisht organizohet në Qershori, në kuadër të Ditës Ndërkombëtare të Fëmijëve.

Festivali i Recitarorëve: Është themeluar viteve të 80-ta, por pér një periudhë të gjatë kohore nuk është organizuar si i tillë. Ky festival u rikthye në vitin 2013, dhe tani organizohet çdo vit në muajin Maj.

Festivali “Diamond Fest”: Është themeluar në vitin 2014, dhe si i tillë organizohet çdo vit.

Festivali “Sidorela”: Është themeluar në vitin 2017, dhe si i tillë organizohet çdo vit. Viteve të fundit ky festival ka pasur pjesëmarrës edhe nga shtete të tjera, përveç Kosovës.

Festivali “A-Mol”: Është themeluar në vitin 2018, dhe si i tillë organizohet çdo vit. Viteve të fundit ky festival ka pas pjesëmarrës edhe nga shtete të tjera, përveç Kosovës.

Festivals for children

"Happy Children" festival: This festival was founded in 1988 by a group of music artists, such as Veli Sahiti, Osman Berisha, Nazmi Aliu, etc. This is the first festival in Kosovo, which is dedicated to the interpretation of the song by young children. As such, it continues to be organized and supported by the Directorate for Culture, Youth and Sports. It is usually organized in June, within the International Children's Day.

Festival of Reciters: It was founded in the 1980s, but for a long period of time it was not organized. This festival was brought back in 2013, and is now organized every year in May.

"Diamond Fest" festival: It was founded in 2014, and as such is organized every year.

"Sidorela" festival: It was founded in 2017, and as such is organized every year. In recent years, this festival has had participants from other countries, besides Kosovo.

"A-Mol" festival: It was founded in 2018, and as such is organized every year. In recent years, this festival has had participants from other countries, besides Kosovo.

Lista e restoranteve
Restaurant list:

Emri/Name	Telefoni/Phone	Adresa/Address
COTTO Restoran	+383 (0) 44 231 000	Rr. Ahmet Kaçiku,Ferizaj
Restoran IL Gusto	+383 (0) 49 206 000	Rr. Driton İslami,Ferizaj
Restoran Bifurkacioni	+383 (0) 44 866 026	Rr. Afrim Kalanica, Ferizaj
Restoran Belle Vue	+383 (0) 45 432 930	Fshati Jezerc
Restoran Freskia	+383 (0) 44 138 580	Fshati Neredime
Restoran Dani	+383 (0) 44 378 444	Rr. Rexhep Bishimi,Ferizaj
Restoran Natyral	+383 (0) 44 473 473	Fshati Sojevë
Restoran Apollonia 1991 - Tradicionale	+383 (0) 45 841 888	Rr. Alishefik Spahi, Ferizaj
Restoran Hija e Maleve - Tradicionale	+383 (0) 48 200 051	Fshati Jezerc
Restoran Ergot - Tradicionale	+383 (0) 49 763 128	Fshati Jezerc
Restoran Berisha	+383 (0) 49 995 995	Rr. Gursel & Bajram Sylejmani Ferizaj
Restoran - Apolonia Jezerc - Tradicionale	+383 (0) 49 763 128	Fshati Jezerc
Restoran Ballkan	+383 (0) 44 631 177	Rr. Dëshmorët e Kombit Ferizaj
Restoran Steak House	+383 (0) 49 992 299	Rr. Ahmet Kaçiku Ferizaj
Restoran Avanti Due Amici	+383 (0) 49 455 644	Fshati Neredime
Restoran Peshku	+383 (0) 49 455 644	Fshati Pleshinë
Milenium Resort	+383 (0) 49 970 970	Magjistrale Ferizaj - Shkup
Restoran Bonsai	+383 (0) 44 955 956	Rr. 12 Qershori,Ferizaj
Restoran Saffran	+383 (0) 44 100 376	Rr. Naim Bekë,Ferizaj
Restoran Ariu	+383 (0) 45 800 304	Fshati Jezerc
Restoran Gjyla - Tradicionale	+383 (0) 44 219 431	Rr. Besim Rexhepi,Ferizaj
Grand House - Restoran	+383 (0) 49 976 562	Rr. Esad Mekuli,Ferizaj
L'Olive Restoran	+383 (0) 45 539 839	Rr. Ismail Qemalii,Ferizaj
Restoran Mali	+383 (0) 49 513 866	Fshati Rahovicë
The Hills Restoran	+383 (0) 44 827 452	Rr. Epopeja e Jezercit, Neredime e Poshtme
Primavera Restoran	+383 (0) 48 597 519	Fshati Koshare,Ferizaj
Restoran Syri	+383 (0) 49 501 078	Rr. Dëshmorët e Kombit, Ferizaj
Restoran Vata	+383 (0) 49 555 369	Rr. Epopeja e Jezercit, Ferizaj
Restoran Adriani	+383 (0) 44 949 495	Rr. Gëzim Sahiti, Ferizaj
Restoran California	+383 (0) 45 531 197	Fshati Jezerc
Restoran Foleja	+383 (0) 49 904 900	Fshati Jezerc
Restoran te Lisat	+383 (0) 44 477 077	Fshati Jezerc
Restoran te Pishat	+383 (0) 45 375 898	Fshati Jezerc
Restoran Dora Distria	+383 (0) 45 683 543	Fshati Jezerc

Lista e Hoteleve
Hotel list:

Emri/Name	Telefoni/Phone	Adresa/Address
Rubis Botique Hotel	+383 (0) 44 231 000	Rr. Ahmet Kaçiku,Ferizaj
Hotel Lybeteni	+383 (0) 49 363 999	Rr. Dëshmorët e Kombit,Ferizaj
Hotel XXL	+383 (0) 44 378 889	Rr. Talinoc i Jerlige,Ferizaj
City Hotel	+383 (0) 45 803 770	Rr. 12 Qershori,Ferizaj
Hotel Bolero	+383 (0) 44 384 999	Rr. Dëshmorët e Kombit,Ferizaj
Hotel L'Olive	+383 (0) 45 539 839	Rr. Ismail Qemalii,Ferizaj

Numrat emergjent
Emergency numbers:

Emri/Name	Telefoni/Phone
Policia	192
Zjarrfikësit	193
Emergjencia	194

Linjat e autobusëve Bus lines

Linjat e autobusit (E Diel) Bus lines (Sunday)

Linjat ndërkombëtare International lines

Ferizaj - Prishtinë		Prishtinë - Ferizaj		Ferizaj - Prishtinë		Linja/Line	Nisja/Departure	Kthimi/Arrival
06:00	13:00	06:45	14:00	08:30	14:45	Ferizaj - Shkup	07:00	13:40
06:30	13:15	07:15	14:15	10:15	15:00	Ferizaj - Tetovë	07:10	12:00
06:45	13:30	07:45	14:30	10:30	15:45	Ferizaj - Tetovë	07:50	15:55
07:00	13:45	08:00	14:45	11:00	16:00	Ferizaj - Tetovë	08:40	12:20
07:15	14:00	08:15	15:00	11:45	17:15	Ferizaj - Tetovë	09:25	17:00
07:30	14:15	08:30	15:15	12:30	17:30	Ferizaj - Shkup	10:30	17:45
07:45	14:30	08:45	15:30	13:30	18:45	Ferizaj - Tetovë	14:00	19:00
08:00	14:45	09:00	15:45	14:00	19:30	Ferizaj - Tetovë	16:55	13:40
08:15	15:00	09:15	16:00			Ferizaj-Tiranë -Durrës- Elbasan	05:30	14:00
08:30	15:15	09:30	16:15					
08:45	15:30	09:45	16:30					
09:00	15:45	10:00	16:45					
09:15	16:00	10:15	17:00					
09:30	16:15	10:30	17:15					
09:45	16:30	10:45	17:30					
10:00	16:45	11:00	17:45					
10:15	17:00	11:15	18:00					
10:30	17:15	11:30	18:15					
10:45	17:30	11:45	18:30					
11:00	17:45	12:00	18:45					
11:15	18:00	12:15	19:00					
11:30	18:15	12:30	19:15					
11:45	18:30	12:45	19:30					
12:00	18:45	13:00	19:45					
12:15	19:30	13:15	20:00					
12:30	20:00	13:30	20:15					
12:45		13:45	20:30					

